

สมรรถภาพสำคัญของครูผู้ผลิโรงเรียนมัธยมศึกษา
ตามการรับรู้ของตนเอง ครู และผู้บริหาร
ในกรุงเทพมหานคร

นายสมล สิทธิสมบูรณ์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974 - 567 - 007 - 3

013602

118032424

ESSENTIAL COMPETENCIES OF EVALUATION TEACHERS IN
SECONDARY SCHOOLS AS PERCEIVED BY THEMSELVES
TEACHERS, AND ADMINISTRATORS
IN BANGKOK METROPOLIS

Mr. Sumol Sittisomboon

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Research

Graduate School

Chulalongkorn University

1986

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สมรรถภาพสำคัญของครูผู้ผลิตโรงเรียนมัธยมศึกษาตามการรับรู้
ของตนเอง ครู และผู้บริหาร ในกรุงเทพมหานคร

โดย

นายสมล สิทธิสมบูรณ์

ภาควิชา

วิจัยการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.ศิริโชค ศรีสุโข

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อুমติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ประคอง กรรณสูต)

.....

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณ ปุณเฑาะว์)

.....

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ศิริโชค ศรีสุโข)

.....

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พวงแก้ว ปุณยกัน)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สมรรถภาพสำคัญของครูผู้ผลิตโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามการรับรู้
ของตนเอง ครู และผู้บริหารในกรุงเทพมหานคร

ชื่อนิสิต

นายสุเมธ สิริสมบุญ

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.ศิริเวท ศรีสุโข

ภาควิชา

วิจัยการศึกษา

ปีการศึกษา

2528

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาตัวประกอบสมรรถภาพที่สำคัญของครูผู้ผลิตใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามการรับรู้ของครูผู้ผลิต ครูผู้สอน และผู้บริหาร โดยสุ่มตัวอย่างประชากร
ในการวิจัย 3 กลุ่ม คือ ครูผู้ผลิต 241 คน ครูผู้สอน 399 คน และผู้บริหาร 294 คน เก็บ
รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่าให้ผู้ตอบประเมินความสำคัญสมรรถภาพ
ของครูผู้ผลิตจำนวน 104 ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีคำนวณค่าเฉลี่ย ส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละตัวแปร และวิเคราะห์ตัวประกอบด้วยวิธีวิเคราะห์ตัวประกอบแบบ
แอลฟาและหมุนแกนตัวประกอบแบบอโรโธกอนอลด้วยวิธีแวนแวนเคอร์

ข้อค้นพบมีดังนี้คือ

1. สมรรถภาพของครูผู้ผลิตที่ได้รับการประเมินในระดับสำคัญมาก แบ่งออกได้เป็น
5 กลุ่มคือ (1) สมรรถภาพในกลุ่มมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดและประเมินผล งานแผน
การวัดผล การประเมินผลการสอน การประเมินผลความก้าวหน้า และการประเมินผลรวมสรุป
(2) สมรรถภาพในกลุ่ม การให้คำแนะนำและเผยแพร่ความรู้ให้ครู-อาจารย์เข้าใจหลักและวิธีการ
วัดผลและระเบียบปฏิบัติในงานด้านการวัดผล (3) สมรรถภาพในกลุ่มการวิเคราะห์ข้อสอบ (4)
สมรรถภาพในกลุ่มการให้บริการ การสอบแก้ตัวสำหรับนักเรียนที่สอบตก การสอนซ่อมเสริม และ
การออกหลักฐานผลการเรียนของนักเรียนได้ และ (5) คือ สมรรถภาพในกลุ่มบุคลิกภาพอัน
ประกอบด้วยควมรับผิดชอบในหน้าที่การงาน ความสุ่มรอบคอบในการทำงาน ความเชื่อมั่น
ความคิดสร้างสรรค์ ความกระตือรือร้น และความพิถีพิถันในการดำเนินงานสูง รวมทั้งความ
สามารถในการประสานงาน และปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี

๒. ทัวประกอบสมรรถภาพที่สำคัญของครูผู้ผลตามการรับรู้อของครูผู้ผลและครูผู้สอน มีจำนวน ๑ ทัวประกอบ และ ๘ ทัวประกอบตามลำดับ ทัวประกอบสมรรถภาพที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกในการประเมินสมรรถภาพของครูผู้ผลตามการรับรู้อของทั้ง ๒ กลุ่มตัวอย่าง คือ ทัวประกอบสมรรถภาพด้านการวิจัย การวิเคราะห์ การใช้สถิติและการบริการวิชาการแก่ฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียน ส่วนทัวประกอบสมรรถภาพที่สำคัญของครูผู้ผลตามการรับรู้อของผู้บริหารมีจำนวน ๑๑ ทัวประกอบ ทัวประกอบสมรรถภาพที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก คือ ทัวประกอบสมรรถภาพด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ และทัวประกอบที่สำคัญของสมรรถภาพครูผู้ผลที่รวมกันในทุกกลุ่มตัวอย่าง มี ๗ ทัวประกอบคือ (๑) ทัวประกอบสมรรถภาพด้านการวิจัย การวิเคราะห์ การใช้สถิติ และการบริการวิชาการแก่ฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียน (๒) ทัวประกอบสมรรถภาพค่านางานทะเบียนของโรงเรียน (๓) ทัวประกอบสมรรถภาพด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ (๔) ทัวประกอบสมรรถภาพด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน (๕) ทัวประกอบสมรรถภาพด้านการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน (๖) ทัวประกอบสมรรถภาพด้านการสร้างและสนับสนุนการสร้างแบบทดสอบ และ (๗) ทัวประกอบสมรรถภาพค่านางานทะเบียนวิชาเรียนของโรงเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Essential competencies of Evaluation Teachers
in Secondary School as Perceived by Themselves,
Teachers and Administrators in Bangkok Metropolis

Name Mr. Sumol Sittisomboon

Thesis Advisor Derek Srisukho, Ph.D.

Department Educational Research

Academic Year 1986

ABSTRACT

This research was designed to study the factors underlying the Competencies of evaluation Teacher as perceived by themselves, Teachers and administrators. The samples of 241 evaluation teachers, 399 teachers and 294 administrators were employed in the study . A questionnaire that consisted of 104 items covered 7 areas of the competencies of evaluation teachers were used to collection data. The analysis was done by the method of calculation mean, standard deviation, at the first stage and the method of factor analysis, alpha factor model and varimax rotation, was also employed.

The findings were as follow:

1. The essential competencies of secondary school evaluation teacher can be summarized in five major aspects as follow: (1) Knowledge and ability in measurement, evaluation and planning (2) Ability to give advise. (3) Ability to do

item analysis (4) Ability to give service to the failure students for the re-examination process (5) Ability to work actively, carefully, cooperatively, enthusiastically, with responsibility and self-confidence..

2. The number of significant factors perceived by evaluation teachers, teachers, and administrators were 9, 8 and 11 respectively. The seven common factors were : (1) The factor of competencies in doing research, data analysis, statistical analysis, and ability to give service to the teacher (2) The factor of ability to manage the school registration office (3) The factor of personality and human relationship. (4) The factor of ability to measure and evaluate the instructional program (5) The factor of ability to give advise in measurement and evaluation. (6) The factor of ability to support and construct the test. (7) The factor of ability to arrange the instructional and examination programs.

The most important factor perceived by the teachers and evaluation teachers was the same. It was the factor of competencies in doing research, analysis, statistical analysis, and ability to give service to the teacher. But the most important factor perceived by administrators was the factor of personality and human relationship.

กิติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.กิติเรก ศรีสุโข อาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำปรึกษา และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ
ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดเวลา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเป็น "ครู" ของท่านอาจารย์
มาก และขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณที่ เพื่อนและน้อง ๆ ทุกคนที่ได้ให้กำลังใจ ตลอดจนความช่วยเหลือต่าง ๆ
โดยเฉพาะคุณเอานนท์ สิริสมบุญ คุณวัชรวิ สิริสมบุญ คุณเสาวณีย์ บัวแย้ม และคุณโสมล
ไพศาล และขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่กรุณาให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้ด้วย

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ ที่ช่วยส่ง เสริมและสนับสนุนการ เรียบของ ผู้วิจัย
มาโดยตลอด

สมล สิริสมบุญ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๗
กิตติกรรมประกาศ	๗
สารบัญตาราง	๗
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
ข้อกีดขวางเบื้องต้น	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	8
ประโยชน์ของการวิจัย	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ตอนที่ 1 ความหมายของสมรรถภาพครู สมรรถภาพครูโดย	
ทั่วไป สมรรถภาพครูวัดผล	10
ตอนที่ 2 หน้าที่รับผิดชอบ และลักษณะงานของครูวัดผลตาม	
ข้อกำหนดขององค์การ	15
ตอนที่ 3 หน้าที่ของบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง	
กับครูวัดผล	21
ตอนที่ 4 รูปแบบการจัดงานของแผนกทะเบียนและวัดผลการศึกษา	27
ตอนที่ 5 ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
3 วิธีดำเนินการวิจัย	54
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	54
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	55
การเก็บรวบรวมข้อมูล	58
การวิเคราะห์ข้อมูล	59

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
ตอนที่ 1	ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างประชากร	63
ตอนที่ 2	ผลการประเมินสมรรถภาพรายข้อของครูผู้สอน และ ผู้สอนและผู้บริหาร	65
ตอนที่ 3	ผลการวิเคราะห์ตัวประกอบสมรรถภาพที่สำคัญของครู ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา	77
3.1	ผลการวิเคราะห์ตัวประกอบตามการประเมิน สมรรถภาพที่สำคัญของครูผู้สอน ตามการรับรู้ ของครูผู้สอน	78
3.2	ผลการวิเคราะห์ตัวประกอบตามการประเมิน สมรรถภาพที่สำคัญของครูผู้สอน ตามการรับรู้ ของครูผู้สอน	91
3.3	ผลการวิเคราะห์ตัวประกอบตามการประเมิน สมรรถภาพที่สำคัญของครูผู้สอน ตามการรับรู้ ของผู้บริหาร	103
5	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	118
ข้อค้นพบ	118	
อภิปรายผลการวิจัย	136	
ข้อเสนอแนะ	138	
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	140	
บรรณานุกรม	141	
ภาคผนวก	148	
ประวัติผู้เขียน	173	

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	จำนวนแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ได้รับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่าง	59
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างประชากร จำแนกตามเพศ	63
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างประชากร จำแนกตามอายุ	63
4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างประชากร จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	64
5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างประชากรจำแนกตามประสบการณ์เข้าฝึกอบรมด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา	64
6	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถภาพรายข้อของครูวัดผล จำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน	65
7	นักทัศนทั่วยุทธศาสตร์ของตัวแปรสมรรถภาพที่สำคัญของครูวัดผล ความรับรู้ของครูวัดผล	79
8	ตัวประกอบที่ 1 วิเคราะห์จากผลการประเมินสมรรถภาพของครูวัดผล : ตัวประกอบสมรรถภาพด้านการสร้างแบบทดสอบการวิจัย การวิเคราะห์ การใช้สถิติ และคำอธิบายการวิชาการแก่ฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียน	80
9	ตัวประกอบที่ 2 วิเคราะห์จากผลการประเมินสมรรถภาพของครูวัดผล : ตัวประกอบสมรรถภาพด้านงานทะเบียนของโรงเรียน	82
10	ตัวประกอบที่ 3 วิเคราะห์ผลจากการประเมินสมรรถภาพของครูวัดผล : ตัวประกอบสมรรถภาพด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์	84
11	ตัวประกอบที่ 4 วิเคราะห์ผลการประเมินสมรรถภาพของครูวัดผล : ตัวประกอบสมรรถภาพด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน	85
12	ตัวประกอบที่ 5 วิเคราะห์ผลการประเมินสมรรถภาพของครูวัดผล : ตัวประกอบสมรรถภาพด้านการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน	86

ตารางที่

13 ทิวประกอบที่ 6 วิเคราะห์ผลจากการประเมินสมรรถภาพของกลุ่ม
ครูวิเศษ : ทิวประกอบสมรรถภาพด้านบริการวิชาการแก่ฝ่ายต่าง ๆ
ในโรงเรียน 87

14 ทิวประกอบที่ 7 วิเคราะห์ผลจากการประเมินสมรรถภาพของกลุ่มครู
วิเศษ : ทิวประกอบสมรรถภาพด้านกาสร้างและสนับสนุนการสร้าง
แบบทดสอบ 88

15 ทิวประกอบที่ 8 วิเคราะห์ผลจากการประเมินสมรรถภาพของกลุ่มครู
วิเศษ : ทิวประกอบสมรรถภาพด้านงานทะเบียนวิชาโรงเรียนของ
โรงเรียน 89

16 ทิวประกอบที่ 9 วิเคราะห์ผลจากการประเมินสมรรถภาพของกลุ่มครู
วิเศษ : ทิวประกอบสมรรถภาพด้านกาประเมินผลการเรียน 90

17 น้ำหนักบนทิวประกอบของตัวแปรสมรรถภาพที่สำคัญของครูวิเศษ :
ความการรับรู้ของครูผู้สอน 92

18 ทิวประกอบที่ 1 วิเคราะห์ผลจากการประเมินสมรรถภาพของกลุ่มครู
ผู้สอน : ทิวประกอบสมรรถภาพด้านกาวิจัย วิเคราะห์ การใช้สถิติ
และด้านบริการวิชาการแก่ฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียน 93

19 ทิวประกอบที่ 2 วิเคราะห์ผลจากการประเมินสมรรถภาพของกลุ่มครู
ผู้สอน : ทิวประกอบสมรรถภาพด้านกาวัดและประเมินผลการเรียน
กาสอน 95

20 ทิวประกอบที่ 3 วิเคราะห์ผลจากการประเมินสมรรถภาพของกลุ่มครู
ผู้สอน : ทิวประกอบสมรรถภาพด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ 97

21 ทิวประกอบที่ 4 วิเคราะห์ผลจากการประเมินสมรรถภาพของกลุ่มครู
ผู้สอน : ทิวประกอบสมรรถภาพด้านงานทะเบียนของโรงเรียน 98

22 ทิวประกอบที่ 5 วิเคราะห์ผลจากการประเมินสมรรถภาพของกลุ่มครู
ผู้สอน : ทิวประกอบสมรรถภาพด้านกาสร้างและสนับสนุนการสร้าง
แบบทดสอบ

23	ตัวประกอบที่ 6 วิเคราะห์ผลจากการประเมินสมรรถภาพของกลุ่มครู ผู้สอน : ตัวประกอบสมรรถภาพด้านการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวัด ผลและประเมินผลการเรียนการสอน.....	100
24	ตัวประกอบที่ 7 วิเคราะห์ผลจากการประเมินสมรรถภาพของกลุ่มครู ผู้สอน : ตัวประกอบสมรรถภาพด้านงานทะเบียนวิชาเรียนของ โรงเรียน	101
25	ตัวประกอบที่ 8 วิเคราะห์ผลจากการประเมินสมรรถภาพของกลุ่มครู ผู้สอน : ตัวประกอบสมรรถภาพด้านการเรียนการสอน	102
26	น้ำหนักนัยของตัวประกอบของตัวแปรสมรรถภาพที่สำคัญของครูผู้สอน : ตามการรับรู้ของผู้บริหาร	104
27	ตัวประกอบที่ 1 วิเคราะห์ผลจากการประเมินสมรรถภาพของกลุ่ม ผู้บริหาร : ตัวประกอบสมรรถภาพด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ...	105
28	ตัวประกอบที่ 2 วิเคราะห์ผลจากการประเมินสมรรถภาพของกลุ่ม ผู้บริหาร : ตัวประกอบสมรรถภาพด้านการสร้างและสนับสนุนการสร้าง แบบทดสอบ	107
29	ตัวประกอบที่ 3 วิเคราะห์ผลจากการประเมินสมรรถภาพของกลุ่ม ผู้บริหาร : ตัวประกอบสมรรถภาพด้านงานทะเบียนวิชาเรียนของ โรงเรียน	108
30	ตัวประกอบที่ 4 วิเคราะห์ผลจากการประเมินสมรรถภาพของกลุ่ม ผู้บริหาร : ตัวประกอบสมรรถภาพด้านงานทะเบียนของโรงเรียน ...	110
31	ตัวประกอบที่ 5 วิเคราะห์ผลจากการประเมินสมรรถภาพของกลุ่ม ผู้บริหาร : ตัวประกอบสมรรถภาพด้านการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการ วัดและประเมินผลการเรียนการสอน	111
32	ตัวประกอบที่ 6 วิเคราะห์ผลจากการประเมินสมรรถภาพของกลุ่ม ผู้บริหาร : ตัวประกอบสมรรถภาพด้านการประเมินโครงการ	112

33	ตัวประกอบที่ 7 วิเคราะห์ผลจากการประเมินสมรรถภาพของกลุ่มผู้บริหาร : ตัวประกอบสมรรถภาพด้านการวิจัย วิเคราะห์ และการใช้สถิติ	113
34	ตัวประกอบที่ 8 วิเคราะห์ผลจากการประเมินสมรรถภาพของกลุ่มผู้บริหาร : ตัวประกอบสมรรถภาพด้านความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์	114
35	ตัวประกอบที่ 9 วิเคราะห์ผลจากการประเมินสมรรถภาพของกลุ่มผู้บริหาร : ตัวประกอบสมรรถภาพด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน	115
36	ตัวประกอบที่ 10 วิเคราะห์ผลจากการประเมินสมรรถภาพของกลุ่มผู้บริหาร : ตัวประกอบสมรรถภาพด้านการบริหารทางด้านการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในโรงเรียน	116
37	ตัวประกอบที่ 11 วิเคราะห์ผลจากการประเมินสมรรถภาพของกลุ่มผู้บริหาร : ตัวประกอบสมรรถภาพด้านธุรการของโรงเรียน	117
38	ตัวประกอบที่พบตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง เรียงตามปริมาณความแปรปรวนที่อธิบายได้โดยตัวประกอบนั้น ๆ	135